

5–6. A családi költségvetés

A. Mi a költségvetés, és hogyan készítsük el?

B. Hogyan alakulhat a költségvetés egyenlege?

A. Mi a költségvetés, és hogyan készítsük el?

Meddig ér a takaró?

Molnárék úgy döntöttek, hogy pontosan felmérik a család anyagi helyzetét, mivel Évi középiskolai tanulmányai miatt a havi rendszeres kiadásaik jelentősen növekednek majd. A diákbérlet és a hazautazási költségek 8 000 forint (viszont a korábbi közösségi buszbérletét nem kell már megvenni, ami eddig 3 200 forintba került), a kollégiumi ellátás díja 18 000 forint lesz. A mosogatógép utolsó részletét a múlt hónapban törlesztették, viszont Évi zsebpénzét vélhetően 12 000 forintra kell emelni, hogy a váratlan iskolai programokra is legyen forrás.

Az előző leckében olvasható információk alapján táblázatba foglaltuk a család kiadásait és bevételeit. Az eredeti kiadásokat a KSH-csoportosítás szerint összesítettük.

Számold ki, hogy mekkora a család bevételeinek és kiadásainak összege és egyenlege!

Összesítsd a szövegből Évi középiskolai továbbtanulásával járó többlet-kiadásokat!

Folytatás a következő oldalon...

BEVÉTELEK		KIADÁSOK	
Megnevezés	Összege	Megnevezés	Összege
Munkajövedelmek	264 600 Ft	Élelmiszerek és alkoholmentes italok	112 000 Ft
Molnár Jenő	174 625 Ft	Élelmiszerek	102 000 Ft
Molnárné Kis Aranka	91 700 Ft	Iskolai ebédbefizetés (2 főre)	10 000 Ft
		Kollégiumi ellátás	
Társadalmi jövedelmek	26 600 Ft	Lakásfenntartás és háztartási energia	30 500 Ft
Családi, gyermekellátások	26 600 Ft	Villanyszámla	10 600 Ft
		Gázsámla	10 200 Ft
Tulajdonból származó jövedelmek	25 000 Ft	Vízdíj	6 700 Ft
Bérelti díj	25 000 Ft	Szemétdíj	3 000 Ft
		Lakásbiztosítás	3 800 Ft
Egyéb jövedelmek	13 000 Ft	Közlekedés	53 100 Ft
Idősgondozás és gyermekfelügyelet	13 000 Ft	Benzin	42 000 Ft
		Közösségi közlekedés	11 100 Ft
		Hírközlés	27 500 Ft
		Mobiltelefon	15 000 Ft
		Tv-, telefon-, internet-előfizetés	12 500 Ft
		Kultúra, szórakozás	15 600 Ft
		Napilap havi előfizetése	3 600 Ft
		Mozi, színház, szabadidő	12 000 Ft
		Egyéb kiadások	82 300 Ft
		Tisztálkodószerek	15 500 Ft
		Tisztítószerek	5 900 Ft
		Mosogatógép havi törlesztőrészlete	4 500 Ft
		Biztosítások havi díja (élet- 5 100 Ft, kötelező gépjármű- felelősségbiztosítás 3 000 Ft)	8 100 Ft
		Ruházati cikkek	28 000 Ft
		Zsebpénz (Peti 10 000 Ft, Évi 5 000 Ft)	15 000 Ft
		Banki költségek	1 500 Ft

Állapítsd meg, marad-e a családnak elegendő pénze Évi többlet-kiadásaira! Mit javasolsz a családnak?

BEVÉTELEK		KIADÁSOK	
Megnevezés	Összege	Megnevezés	Összege
Munkajövedelmek	264 600 Ft	Élelmiszerek és alkoholmentes italok	112 000 Ft
Molnár Jenő	174 625 Ft	Élelmiszerek	102 000 Ft
Molnárné Kis Aranka	91 700 Ft	Iskolai ebédbefizetés (2 főre)	10 000 Ft
		Kollégiumi ellátás	
Társadalmi jövedelmek	26 600 Ft	Lakásfenntartás és háztartási energia	30 500 Ft
Családi, gyermekellátások	26 600 Ft	Villanyszámla	10 600 Ft
		Gázsámla	10 200 Ft
Tulajdonból származó jövedelmek	25 000 Ft	Vízdíj	6 700 Ft
Bérleti díj	25 000 Ft	Szemétdíj	3 000 Ft
		Lakásbiztosítás	3 800 Ft
Egyéb jövedelmek	13 000 Ft	Közlekedés	53 100 Ft
Idősgondozás és gyermekfelügyelet	13 000 Ft	Benzin	42 000 Ft
		Közösségi közlekedés	11 100 Ft
		Hírközlés	27 500 Ft
		Mobiltelefon	15 000 Ft
		Tv-, telefon-, internet-előfizetés	12 500 Ft
		Kultúra, szórakozás	15 600 Ft
		Napilap havi előfizetése	3 600 Ft
		Mozi, színház, szabadidő	12 000 Ft
		Egyéb kiadások	82 300 Ft
		Tisztálkodószerek	15 500 Ft
		Tisztítószer	5 900 Ft
		Mosogatógép havi törlesztőrésze	4 500 Ft
		Biztosítások havi díja (élet- 5 100 Ft, kötelező gépjármű- felelősségbiztosítás 3 000 Ft)	8 100 Ft
		Ruházati cikkek	28 000 Ft
		Zsebpénz (Peti 10 000 Ft, Évi 5 000 Ft)	15 000 Ft
		Banki költségek	1 500 Ft

B. Hogyan alakulhat a költségvetés egyenlege?

Tervezzünk okosan!

Molnár anyu örül, mert eddig jól gazdálkodtak a jövedelmükkel, hiszen összegyűjtöttek közel egy hónapnyi bevételnek megfelelő tartalékot, 300 000 forintot. Évi továbbtanulása miatt ez a tartalék azonban könnyen elolvadhat, így anyu elhatározza, hogy kiadási tervet készít.

A terv alapján kiderült, hogy az eddigi rendszeres kiadásokhoz képest a következő események befolyásolják a havi költségvetésüket:

- Évi kollégiumba megy, ahol a kollégiumi ellátás díja 18 000 Ft, de így az iskolai ebédköltség 5 000 Ft-tal csökken;
- apunak a következő hónapban be kell fizetnie a féléves gépjárműadót, ami 10 000 Ft;
- Peti szalagavató báljának első részlete 10 000 Ft;
- nem kell több törlesztőrészletet fizetni a mosogatógép után;
- a közlekedési költségeknél Évi kiadásai összességében nőnek (+8 000 Ft, –3 200 Ft);
- anyu lemond a 4 700 forintos helyi buszbérletről (– 4 700 Ft), és inkább kerékpárral jár.

Készítsd el te is a Molnár család kiadási tervét az új információk figyelembevételével! Ehhez segítséget nyújt a következő táblázat.

Állapítsd meg, milyen hatással vannak az egyes események a család költségvetésére!

Tegyél javaslatot, hogyan lehetne a megnövekedett kiadásokat úgy fedezni, hogy a megtakarításuk ne csökkenjen!

Mit gondolsz, miért lehet hasznos bevásárlólistát készíteni boltba indulás előtt?

A Molnár család kiadási terve	tervezett kiadás	gazdasági események			összes változás	összes
		kiadások szöveges leírása	+ vagy – összegek forintban		kiadás	kiadás
Élelmiszerek és alkoholmentes italok (munkahelyi étkezés is)	112 000	+ Kollégiumi ellátás, – Iskolai ebédbefizetés	18 000	-5 000	13 000	125 000
Lakásfenntartás és háztartási energia (villany, gáz, víz, csatorna)	30 500					
Közlekedés (üzemanyag, bérletek)	53 100					
Hírközlés (telefon és kábeltévé)	27 500					
Kultúra, szórakozás (újság, folyóirat, színház, mozi, utazás)	15 600					
Egyéb (ruházat, testápolás, tisztítószer, egészségügy, biztosítás, dohány- és alkoholtermékek, zsebpénz)	82 300					
Tervezett, de nem havonta, hanem ritkábban felmerülő kiadások						
Nem tervezett, váratlan kiadások						
A háztartás összes kiadásai	321 000		Változások összesen			
Egyenleg						
Megtakarítások jelenlegi egyenlege	300 000					

Összegzés

A legfontosabb tudnivalók

A. Mi a költségvetés, és hogyan készítsük el?

A családi költségvetés olyan pénzügyi terv, amely egy háztartás adott időszak alatt keletkező bevételeit és kiadásait összegzi. Ha a bevételek meghaladják a kiadásokat, akkor megtakarítás (többség) keletkezik, ha a kiadások nagyobbak a bevételeknél, akkor hiány jön létre.

Ha a bevételekből és a kiadásokból el akarjuk készíteni a család költségvetését, akkor tudnunk kell azt is, hogy a jövedelem egyes elemei különböző időpontokban és eltérő rendszerességgel folyhatnak be a családi „kasszánkba”. Havonta érkezik például a munkabér, a nyugdíj, a családi pótlék, ezzel szemben például jutalomhoz, örökséghez és más bevételi elemekhez esetlegesen, rendszertelenül juthatunk csak.

A havi adatok pontosak lehetnek, hiszen kevés váratlan esemény zavarhatja meg azokat, de ha hosszabb időszakra tervezünk, akkor nagyobb a bizonytalanság. Ez egyszerre bővíti a lehetőségeinket, ugyanakkor kockázatot, bizonytalanságot is hordoz, amit figyelembe kell vennünk kiadásaink tervezésekor. Mindig tervezzünk, és tegyünk félre a váratlan kiadásokra, hiszen például egy betegség miatti hosszabb munkaképtelenség is erősen kihat a család bevételeire.

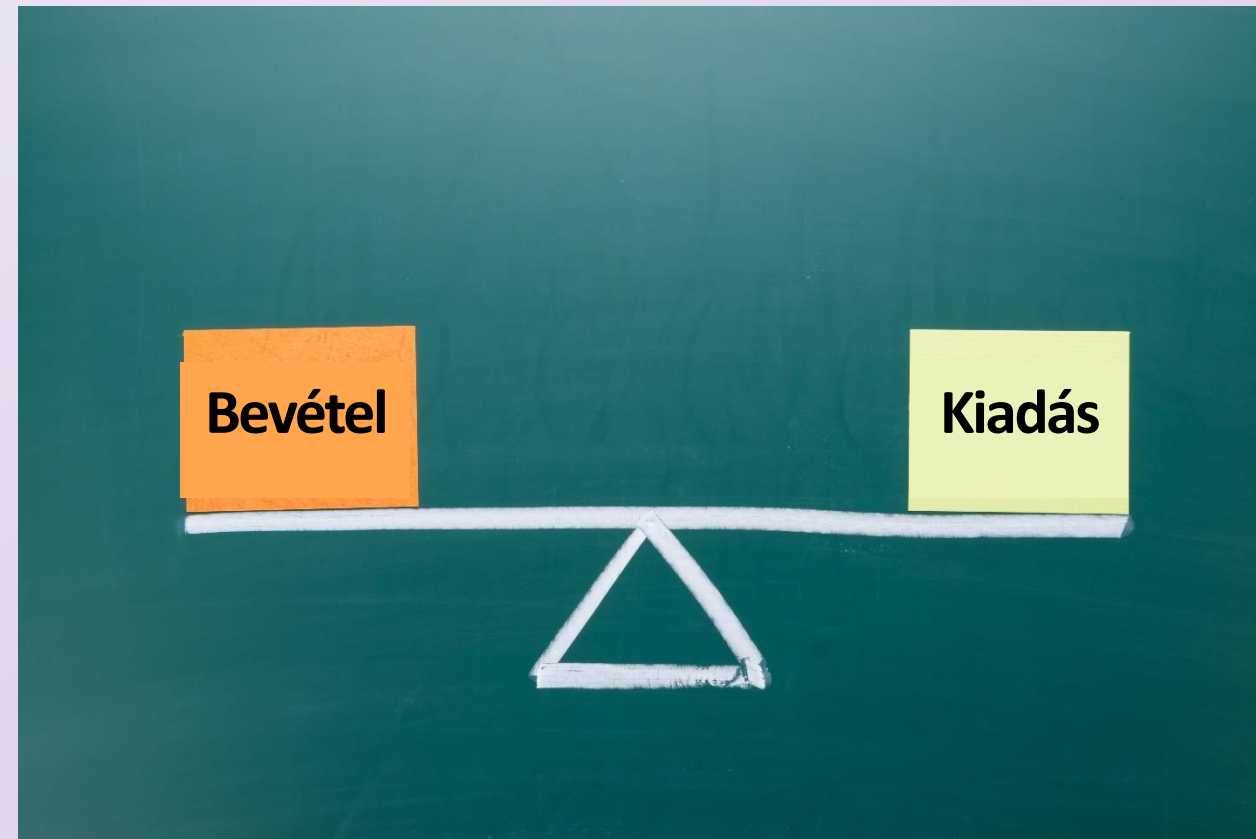
Jó, ha tudod!

A családi költségvetés készítésének legfontosabb lépése tehát, hogy összevessük a havi bevételeket és kiadásokat. Először érdemes átgondolni, mennyi bevétele van a háztartásnak havonta, és ezek milyen forrásból milyen rendszerességgel folynak be. Ezt követően vegyük számba a háztartás kiadási oldalát (például rezsiköltség, fogyasztási cikkek, iskoláztatás, ingatlannal, gépjárműfenntartással kapcsolatos költségek, törlesztőrészletek stb.). Tegyük félre rendszeresen a váratlan, nem tervezett kiadásokra és az ajándékozásra (karácsony, születésnap) is. Ezt követően vonjuk ki az összes havi bevételből az összes havi kiadást. Ha az eredmény pozitív, akkor a családi költségvetés egyensúlyban van.

B. Hogyan alakulhat a költségvetés egyenlege?

Ahogy egy vállalat számára is fontos, hogy bevételeiből képes legyen fedezni a kiadásait, úgy a családi költségvetésben is fontos, hogy a bevételek és a kiadások egyensúlyban legyenek.

Ha a bevételek meghaladják a kiadásokat, akkor megtakarítás (többség) keletkezik, ha pedig a kiadások nagyobbak a bevételeknél, akkor hiány jön létre. Amíg az egyenleg pozitív, nincs gond, problémát az okoz, ha negatív!

TIPP

Hasznos spórolási tanácsokat olvashattok például az MNB [honlapján](#).

Gyakran előfordul, hogy a háztartások nem tudják jól beosztani a jövedelmüket, azaz túlköltekeznek. A hiány lefaragását érdemes a költségek mérséklésével kezdeni, és ezt követően megvizsgálni a bevételek növelésének lehetőségeit.

TIPP

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) honlapján található háztartási költségvetés-számító [program](#) segítségével könnyedén elkészíthetjük saját háztartásunk költségvetését.

Jó, ha tudod!

A tudatos fogyasztói magatartás egyik jellemzője, hogy vásárlási döntéseink előtt a következő kérdésekre adjunk választ:

- Miért, milyen célra (esetleg mennyi időre)?
- Kitől?
- Hol?
- Mennyiért szeretnénk valamit megvenni?

Minél szűkösebbek a forrásaink, annál inkább arra kell törekedni, hogy csak valódi szükségletek kielégítésére vásároljunk.

5–6. A családi költségvetés

Mi a költségvetés, és hogyan készítsük el? A családi költségvetés olyan pénzügyi terv, amely egy háztartás adott időszak (például hónap vagy év) alatt keletkező bevételeit és kiadásait összegzi. A családi költségvetés készítésének legfontosabb lépése, hogy összevessük a havi bevételeket és kiadásokat. Tegyük félre váratlanul felmerülő kiadásokra!

Hogyan alakulhat a költségvetés egyenlege? Ha a bevételek meghaladják a kiadásokat, akkor megtakarítás (többlet) keletkezik, ha a kiadások nagyobbak a bevételeknél, akkor hiány jön létre. A háztartásokra is igaz, hogy hosszabb távon a kiadásaik nem haladhatják meg bevételeiket. Csak addig nyújtózkodhatunk, ameddig a takarónk ér!